

BUDA-PESTA

10 Septembrie st. v.
22 Septembrie st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.

Redactiunea: strad'a arbo-
relui verde nr. 12.

Nr. 68.

ANULU XIV.
1878.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$ de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

Ce ceremu dela Societatea academica.

Fia-care Românu a salutatu cu cea mai mare bucuria infintiarea Societății academice din Bucuresci, căci totu ênsulu a așteptatu de la ea, că va fi o regulătoare a limbei si literaturii naționale, care — în lips'a unui areopagu cu autoritate — a începutu sè se desvôlta fàra nici o directiune hotarita.

În așteptările nòstre amu crediutu atunce, că jun'a Societate va primí acestu rol, si cumpenindu serios tóte motivele pentru si contra, va tinde ca mersulu nostru culturalu în limba si literatura sè apuce directiunea cea mai corespundiătoare spiritului si idiomului nostru particularu.

Amu crediutu, că dên's'a esaminându cu maturitate liniscita tóte opiniunile si deosebirile în vederi; va alege din tóte ce va gasi bunu, si — ferindu-se de tóte extremitățile — va avé bunulu tactu de a gasi calea de mijlocu, spre a conduce pe aceea cursulu desvôltării nòstre intelectuale.

Amu crediutu, că academi'a nòstra, făcându concessiunile possibile ambelor celor două sisteme, le va întruni, si astfel va produce omogenitate în scrierea româna.

Si acest'a ar fi fost unu serviciu fòrte mare, unu pasiu ce ar fi contribuitu immensu multu la innaintarea nòstra în litere.

Înse, durere! Îndata anii primi din viét'i'a Societății academice au vesteditu tóte speranțele nòstre în asta privinția. Academi'a româna. în locu de a realisá dorințele si aspiratiunile nòstre, le-au facutu imposibile; căci — în locu de a luá calea de mijlocu — ea a alunecatu în un'a din extremități.

Nici într'o tíera academi'a sciintifica nu ocupa terenulu esclusivu alu unei partide literare; pretotu-indene ea este organulu adunatoru, esaminatoru si conservatoru a totu ce este bunu si frumosu, ori unde l'ar gasi: numai jun'a nòstra societate academica a gasitu de cuviinția a deveni espressionea celei mai radicale extremități.

Acésta pornire, firesce, nici n'a pututu produce resultatulu doritu: întrunirea elementelor opuse, omogenitatea în scrierea limbei nòstre, si o directiune generala a culturii nòstre în limba si literatura.

Academi'a nòstra sciintifica, în locu de a complaná divergintiile de pareri si sisteme, le-a instrainatu si mai tare, încâtu astadi — în alu unu-spre-diecele anu alu esistintiei sale chaosulu literaru este mai mare, decâtu înainte de infintiarea ei.

Îndata dupa luarea decisiunei de principiu estremu, unii membrii ai ei de alte con-

vingeri si-au datu demissiunea. Credu că faceau mai bine, deca rămăneau si mai departe membrii ai Societății, si prin combaterile lor moderau pornirile de extremitate. Divergintie de pareri sînt si în alte academii, în totu loculu este majoritate si minoritate; dar tocmai prin discussiunile portate de ambele parti trebuie să iésa adeverulu. Prin iesirea acestor membrii si puțin'a opozițiune a disparutu din mijloculu academiei, si astfel conducătorii ei i detera o directiune cu totul opusa așteptărilor națiunii române.

Academía năstră a facutu unu lexiconu asiá numitu „alu limbei române“, dar care în realitate este unu lexiconu alu unei limbi neesistente; apoi a condamnatu într'unu felu de „Glosaru“ multimi de cuvinte întrebuintiate de totu poporulu românescu, calificându-le neromâne, pentru motivulu, că nu tóte au radecin'a lor în limb'a latina. Lucru grozavu acesta! Nu ne mirămu, că sermanulu Massim si-a perdutu mintile, pe când l'a terminatu.

Si în fine a votatu o ortografia, întemeiată ierasi pe niste principii de extremitate, unu anachronismu în literatur'a năstră, unu sistemu neaccessibilu pentru publiculu celu mare. Dar ce vorbescu de publicu? Nici chiar membrii Societății nu întrebuintieza în scrierile lor ortografi'a academiei, ci fía-care se servese de a sa.

Întocmai că membrii academiei, si ceialalti barbati de litere ai nostri au toti ortogra-

fiile, gramaticele si vederile literare ale lor, si toti au modulu propriu de a scrie, astfel apoi chaosulu e generalu.

Iéta unde amu ajunsu, în lips'a unei conduceri potrivite a Societății năstre academice!

Dar în mijloculu intristării posomorite, iéta începe a licurí o radia de sperantia! În anii din urma începura să între în academiá si niste elemente, cari în unire cu minoritatea de acolo vor a pune capetu directiunii false de pân'acuma. Sessiunea din anulu trecutu ne face să sperămu rezultate bune pentru viitoru.

Ne place a crede, că sesiunea presenta va continuá pe calea apucata anu, si va tinde a realisá justele pretensiuni ce națiunea face societății sale academice.

Sînt multe aceste pretensiuni, si nu se potu esecutá tóte de-odata, apoi nici nu sînt tocmai tóte urgente; dar unele nu se mai potu amăná, căci conservarea unor cestiuni în starea lor actuala produce pagube mari. Între aceste loculu de frunte compete cestiunii ortografice.

Deosebirea ortografiilor năstre este o mare calamitate pentru literatur'a naționala; ea forméza unu muru chinesisu între fii aceleiasi națiuni; este o pedeca fórte mare în calea progressulu nostru literaru.

Românii de dincolo de Carpati (nu întielegu pe barbati de litere) nu sciú să cetésca dupa ortografi'a d'aice; iér ai nostrii se disgustéza de modulu de scriere de dincolo.

Asiá dara ar trebuí să ne gândimu odata

Maritata si totusi fara barbatu.

— Romanu americanu, de Mrs. May Agnes Fleming. —

(Urmare.)

Elu se coborí pe trepte jos si apucá pe strada. Birja si pe noulu cunoscutu i-a uitatu, sciea atáta, că ia pierdutu, si că din vointi'a i-a parasitu.

În cugete dureróse confundatu umblá elu pe strada, si o trassura trecându repede ílu culca la pământu. Surugiulu oprí caii îndata, se coborí si cercá pe nefericitulu a-lu pune în picioré.

— Ce prostia! — murmurá elu, — óre e omulu acest'a orbu si surdu? Eu am strigatu, si elu nu fugí din cale, si deca e mortu nu e vina mea. Vîno încóci amice, speru că nu esti vulneratu. Ddieu! meu! Eu me temu, elu e reu vulneratu. Óre nu-lu cunosce nime?

— Eu ílu cunoscu, — se audí o voce, si Ulrich Mason se îndesá printre multime.

— Deca voi surugii ati voi numai ceva să mănati mai încetu si ati luá séma ce faceti, nu ati spargé capetele cetatienilor pacínici. Hawksley! Serinule tineru! Îndurate Dóme! Elu e mortu!

Celu puțin asiá se parea. Elu erá lovitu în capu, si zacea palidu si fára simtîri cu ochii închisi, iér din ran'a dela templa picurá mereu sânge.

— Elu nu e mortu, elu e numai ametitu, si va fi fórte bine, deca ílu vom duce îndata în apothec'a cea mai de aprópe. Îmi pare fórte reu, dara n'am ce face.

Cu ajutorulu unui omu ílu duse Ulrich Mason în birja, si surugiulu, care comise acesta nenorocire plecá îndata.

Sub mân'a esperta a apothecarulu se deștepta Robert Hawksley; îndata ínse ce deschisa elu ochii, ierasi i închise geméndu, si cadíu de nou într'unu felu de amortíre.

— Pe lînga acést'a plaga, mai esista si alta, — observá apothecarulu; — du-lu dta acasa si chiama îndata unu medicu întru ajutoru, elu se restaurá ierasi.

Sè-lu ducu acasa! Ulrich priviá infuriatu pe apotecarulu. Unde-i erá cas'a lui? Elu se aplecá la morbosulu, ílu strigá pe nume si cautá sè-lu deștepte: însedaru — elu ísi întorcea nepacínicu capulu si gemea de durere.

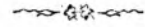
— Asta nu ajuta nimicu, — ílu reflectá apotecarulu; — acum elu nu e în stare să te pricépa séu sè-ti respunda ceva. Scii dta locuinti'a lui?

— Nu sciú. Abiá cu vr'o câteva óre înainte facui din întêmplare cunoscentia cu dñsulu. Ce să facu dara cu elu? Potu sè-lu lasu aci sub ingrigirea dtale?

serios la stabilirea unei ortografii generale, care sè se póta primí de toti si pe care toti s'o scía cetí. Facèndu-se acést'a, amu pune temeiulu celu mai siguru alu înaintàrii literaturii nóstre.

Unificarea ortografiilor nóstre e o dorință vechia si generala, care pe di ce merge devine totu mai ardietóre. Realizarea acestei dorințe ar fi cea mai mare binecuvântare pentru literatur'a naționala. Acésta realizare o ceremu noi dela Societatea academica din Bucuresci!

Iosifu Vulcanu.

B o i i .

(Datine si credintie române.)

I.

Sânt o multime de datine si credințe, o multime de lucruri respândite pintre poporulu român, cari la prim'a privire multor'a li se paru cà nu sânt de nici o însemnatate si prin urmare aru fi numai o perdere de timpu pentru aceia, carii s'ar ocupá cu adunarea si explicarea lor. Parerea acést'a însa, dupa mine, este fórte falsa. Esperinti'a de tóte dilele ne 'nvétia, cà nepasarea nóstra de-a cautá cu sirguintia si a scóte la lumina întregu tesaurulu poporulu român, adeseori ne aduce în cea mai mare perplesitate față cu strainii. Adese ori trebue sè ne lasámu înfruntati, învinsi si umiliti de 'naintea inamicilor nostri, pentru cà

— Nici decátu. Presinti'a lui aici e neplacuta publicului, si eu te recercu a-lu îndeparta de aci câtu mai îngraba. Eu în loculu dtale l'asiu luá cu mine acasa.

— Asiá e! — dîse Ulrich amaritu, — déca înse ai avé o sora, care astadi a mai suferitu o alteratiune violenta si ar fi de doritu sè nu mai suferi si alta? Vino inse încóci surugiule, ajuta-mi a sui în trasura pe acestu nenorocitu, eu nu-lu voi parasí, macaru de ar face Rosanna cu mine ori ce.

Dupa ce spuse elu adress'a la Half-Moon-Terrace, se asiedia în trasura cu niste simtiri ce nu erau de invidiatu, si privia față a mortuala a vulneratului.

— Unic'a mea sperantiá se baséza pe acea, cà Rosanna îngrigesce bucurosu de morbosí. De asiu zacea de tuberculósa, ea m'ar cautá cu pacientia de ángeru; pe câtu inse süm in deplina sânetate, disparu acele aparitiuni. Asiá speru cà va grigi ea si de Mr. Hawksley, îndata ce inse se va însânetosia si se va îndepartá din casa, ea isi va versá veninulu maniei sale asupra mea.

A dóu'a óra în acesta di suprinse pe locuitorii din Half-Moon-Terrace sosirea unei birje, si când aduse Ulrich cu ajutorulu surugiului pe acelu nefericitu mai mortu în casa, se ivira la tóte ferestele ca-

nu ne putemu da sama asupra cutarui obiectu despre care sântemu întrebati, séu, negându-ni-se originea din punctu de vedere alu datinelor si credințelor, n'avemu la mâna destule argumente prin cari sè le aretámu contrariulu.

Acést'a neputintiá de-a aretá strainilor, cà ceea ce sustinu ei nu e adevératu, vine de acolo, pentru cà nóue ori cà ni e lene, ori cà 'n ignorantia nóstra nu voimu a ne înjosí pâna într'atât'a cà sè destingemu în modestele casutié ale poporulu nostru, sè-i invetiámu limb'a, sè-i ascultámu vorb'a, sè ne notámu tóte datinele si credințele, tóte institutiile si judecatiile, tóte poesiile, povestile, anecdotile, cimiliturile, proverbele, mitologi'a, botanic'a, mai pe scurtu tóte acele, cari constitue tesaurulu literaru alu unui poporu.

Pâna ce tóte aceste nu le vom scóte din noianulu peririi, pâna ce nu le vom studiá cu de-adinsulu, pâna ce nu le vom scí, cum se dice, pe vârfulu degetelor, pân'atunci, se 'ntielege de la sine, cà multi trasi împinsi straini, în nesciinti'a nóstra, potu fórte usioru sè ne arunce 'n față niste scornituri si absurditati, unele mai cornurate decâtu altele.

E unu lucru pré cunoscutu de toti, cà câte odata unu singuru cuventu pusu la loculu lui platesce mai multu de câtu o suta altele.

„De multe ori — dice invetiátulu nostru barbatu dlu dr. Greg. Silasi — o singura sin-

pete curiose femeiesci. Rosanna deschise usia, înca înainte de ce au avutu ei timpu sè bata la usia, si Robert Hawksley fu dusu în chill'a de dormitu alui Ulrich si pusu pe patu.

Dupa ce se îndeparta surugiulu, se apropiá momentulu importantu : trasurile Rosannei purtau o espressione, ce si pe unu omu mai curagiosu l'ar fi înfricatu.

— O! Rosanno nu te mâniá, eu nu puteam sè lasu pe acestu sermanu sè piéru.

Si începù de nou, a dóu'a óra în díu'a acést'a a enará Rosannei o aventura.

— Spune-mi acum Rosanno, óre puteam eu face altcum? l'ai fi lasatu tu sè piéra cà unu câne pe strada? Apoi apothecarulu mai dicea, cà se va restaurá în graba, si atunci va puté merge de unde a venitu. Sermanulu de elu! E de compatimitu, când numai te uiti la elu.

— Du-te îndata la mediculu Jellup, spune-i cà e o vietiá periclitata, si nu lepetí atâte cà o cotiofana betrána! Omulu acést'a móre, déca nu-i va vení ajutoru îndata, si eu nu voiescu sè am mortu în casa. Déca mediculu nu va fi în cinci minute aici, Ulrich — !

(Va urmá.)

gurica numire e în stare a face multa lumina în sciintia.“¹⁾)

Deci a adună tóte acele cuvinte si numiri, tóte datinele si credințele, cari n'au strabatutu înca pâna la audiulu celor învetiati, cari stau ca si ascunse în sinulu poporului de jos, nu e nici decum o perdere de timpu, ci unu câstigu fôrte mare atâtu pentru nomenclatur'a

cate? . . . Fôrte puçini! . . . Póte cà nici unulu! Si lucru curiosu! Tocmai pe când noi nici nu ne visam la asiá ceva, éca vine unu strainu în-pintenatu sè ne spue verde 'n façia, cà Româ-nii n'au nici unu nume românescu pentru vitele lor, ci totu numai straine. Dovéda despre acést'a avemu articolulu întitulatu „Numele straine a vitelor“ publicatu de dlu Elia Popu,

Br. Stefan Joannovicu.

limbei, câtu si pentru lamurirea istoriei, întarirea originei si formarea mitologiei nóstre.

Câti români vor fi cugetatu de esemplu pâna mai daunadi, cà si „numele vitelor“ vor deveni vr'odata obiéctulu unei dispute info-

invetiatoru normalu din Siomecut'a mare, în „Siedietórea.“²⁾)

²⁾ An. IV. Nr. 6, pag. 44.

(Va urmá.)

S. Fl. Marianu.

¹⁾ Adausu la numirile române de vite publ. în „Siedietórea“ an. IV. Budapesta 1878. Nr. 10, p. 74.

S A Z O N Y.

Calindarul septemanei.

Dumin.	10 22	F. 14 d. R. n. s. cruci.
Luni	11 23	c. ma Teodora, c. p. Eufrosin.
Marti	12 24	ss. st. mm. Autonom, Curnut.
Mercuri	13 25	s. st. m. Corneliu, s. m. Cronid.
Joi	14 26	Innaltierea s cruci.
Vineri	15 27	s. m. m. Nicita, c. p. Filoteiu.
Samb.	16 28	s. m. m. Eufimia, s. m. Meletina.

Pecatele conversatiunii.

— *Dupa Morellet (l'abbé.)* —

(Urmare.)

III. Opintirea pré mare de a aretá spiritu.

Swift a atinsu acestu pecatu în unu modu picant: „Nimicu, dice elu, nu ofenséza mai multu conversatiunea decâtu dorint'ia pré esagerata de a aretá procopséla: acest'a e unu defectu carele în nimeni nu e asiá înradecinatú cá în aceia chiar, cari se bucura de mai multu spiritu si în care ei cadu mai desu atunci când se afla mai multi împreuna. Unu astfel de omu își privesce vorbele cá pierdute, decá nu a dîsu ceva extra. Acest'a e unu tormentu pentru asistenti, tocmai asiá cá si pentru ei însile, càci fórte adese chiar acést'a sfortiare le rapesce successulu. Ei se tiénu obligati a spune ceva ne mai audítu, cá se póta fi împacati cu sine si se fia demni de reputatiunea lor, fâra de care ei credu, cá ascultatorii se vor însie-lá în așteptârele lor si i-ar puté considerá numai cá nesce fiantia asemene celalalti muritori. Eu am vedíutu odata doi ómeni de acestia reuniti în o societate, cum s'au facutu de risu cu emulatiunea lor; erá ceva interessantu a-i vedé.“

Trebue sè recunóscemu, cá acestu pecatu e mai micu séu mai puçinu desu în societati culte si cu deosebire în cele din capitale, unde spiritulu si usiurint'ia în vorba, fiindu cu multu mai comune, aceia cari le posedu cu multu mai greu potu sè se întréca.

Dar opintirea de a se aretá procopsitu bantue conversatiunea în o alta clasa de ómeni. Femeile tinere si junii peste totu, cari intra în lume, din acestu motivu devinu adese, séu tacuti pâna la stupiditate, séu limbuti pâna la impertinentia. Cercându cu pré multa nelinisce aceea ce trebue sè dîca, nu afla nimicu, càci unu mersu silitu își pierde graçia.

A se lasá în cursulu naturalu a ideilor si boldului spiritului, e unu mijlocu securu de a placé în conversatiune, chiar si pentru aceia, cari au unu talentu mediocru si cunoscintie mai puçinu studiate. Acestu adeveru e personificatu în sexulu frumosu, care vorbesce totu-de-una dulce si dragalasîu, fiind cá vorbesce naturalu.

Mai este o astfel de îngâmfare sufletésca, care nu e mai puçin funesta pentru societate. Acést'a e acea ce o au multi, afectându a avé opiniuni gata în ori ce obiectu. Ei totu-de-una au gânditu de multu la acea ce-i spui; ei au aprofundatu materi'a; ei la tóte se paru a dice: „De aceste véndu, nu cumperu; de si adese ori ide'a respectiva le-a venitu pentru pri-

m'a-óra înainte. Reulu e, cá dupa ce si-au aretatu coltii, obligati cum sînt de a-si nutrí vanitatea prin ceva observatiuni; séu repetéza aceea ce-i spui, numai sub alta forma, séu se încérca a resturná prin puncte de vedere scâlciate, séu ceea ce e mai impertinentu, íti contradíce pe nedreptulu si de-a capulu, dicéndu ti: „A! ce scii tu!“

Din acestu pecatu provine de comunu marea greutate de a convinge în conversatiune. Tóta lumea se bate sè aduca opiniunile sale în societate. Fia-care vré sè se dé de cetitu, mare la capu si procopsitu în materi'a de pe tapetu; càci lasându-se a se convinge séu tacéndu, se teme sè nu apara prostu înainte publiculu ce nu reflecta nimicu; si astfel desiertatiunea de a ne aretá învetiati, ne departéza de învetiatura.

Nu e trebuintia sè spunu, cá acést'a vanitate de a scóte în façia ómenilor opiniuni pripite, ma false chiar, asupra unor obiecte necunoscute, e caracterulu celu mai eclatantu alu ignorantiei, càci omulu care a învetiatu multe, e convinsu totu de odata cá are inca multe de învetiatu, si nu va rosí nici odata când se va paré cá nu scie totu.

De altminte trebue sè concedemu, cá acestu pecatu e mai de escusatu în ómeni mari, decâtu în altii. Noi ceremu mai multu dela unu literatu vestitu si elu póte sè se rusineze mai tare, decá nu ne va scí dá unu respunsu la întrebarea nóstra. Dar e de risu, când aceia cari de abiá au datu eu nasulu în carte, carora starea lor séu împregiurârele nu li-au datu ocaziune a se cultivá, séu póte nu au avutu nici voint'ia macar, sè aiba pretensiunea de a avé opiniuni gata în ori ce cestiune grea si de a scí totulu, fâra de a fi învetiatu ceva.

Acésta ratecire isi are isvorulu cu deosebire în o eróre de totu desiertia si comuna, care face a crede pe multi, cá tóte cunoscintiele, cari ei nu le au, cum sînt sciintiele fizice, matematice, artile, unu limbagiu technicu, moral'a, politic'a, administratiunea etc. etc. sînt unu câmpu deschisu pentru toti trecatorii, unde ei potu combate chiar asiá cá si altulu.

Me temu cá acésta observatiune atinge în o parte mititica si secsulu frumosu, care adi e învetiatu în discussiunea formelor guvernamentale, în politica, dreptu etc. etc.

În acestu obiectu a dîsu Franklin odata o observatiune picanta. Elu aretá diferint'ia între unu Francésu si unu Englesu astfel: „Pe când întrebi pe unu Francésu de ceva, elu se face cá si când elu ar scí fórte bine aceea celu întrebi; iér de-lu iei de scurtu si în detailu, observi cá sîovaiesce nesciindu ce e mai importantu si mai necessariu cá sè-ti póta dá unu respunsu óre-care. Pe când unu Englesu în astfel de împregiurâri íti raspunde simplu si rece: „I don't know!“ nu sciu; unu respunsu care dela unu Francésu nu-lu scoti cu una cu dóue.

„Defectulu acesta se afla în mare parti în multi juni à la mode, cari dându-si unu aeru de doctori, de si vai de locu! adese în societati de ómeni betrâni si mai esperti, se facu de risu, dându lectiuni, de ómni scibili et quibusdam aliis.“

IV. Egoismulu.

Egoismulu în conversatiune e unu pecatu cu multu mai ticalosu decâtu sè fia vrednicu de comba-

tutu. Societatea de comunu e justa față de egoisti. Desprețuialu e resplat'a celor ce nu știu vorbi de cătu de sine. Românulu dîce „Lauda-te gura, că ieta pum-nulu!“ si „Lauda de sine . . . mirose greu . . .“

Junii mai alesu pe nesimțite cadu în acestu pecatu, atunci când numai se tredîescu spunîndu-si aventuri de amoru, victorii asupra cutarui ângerasiu, de si de multe ori sîmena à minciuna . . .

Sub egoismu nu voiu sè întielegu atâtu de multu, încâtu a vorbi despre sine eschisive sè fia reu; sînt împregiurări, când o putemu face acést'a. Moderatu putemu se vorbimu despre nei ênsîne, ma putemu fi ascultati cu interessu.

Unu cineva întrebă odata pe o dama, de a mai audîtu cândva aventuri că ale lui? Ea i respunse: „— Nu te-am ascultat, domnule! căci m'am disgustatu; m'am uitatu la dta, dar gândulu meu a fost pri-beagu!“

Când cineva vorbesce despre sine, merge pe o carare lunecôsa, si fôrte usioru pôte sè cadia, dēca va trece mesur'a atentîunii si pacientiei ascultatorilor.

I. S. Paulu.

Societatea academica româna.

Bucuresci 26 aug. (7 sept.)

Societatea academica lucra cu diligintia. În tôte dîlele tîne sîdintie. Apoi se întrunesc în sectiuni. Din lips'a spațiului, ve comunicu unu resumatu scurtu alu sîdintielor din urma.

În sîdintia dela 17/29 augustu a ascultat u adresa a dlui I. Ghica, prin care ofere pentru biblioteca 11 opuri straine prețiose. Dlu Cipariu scrie, că nu pôte luă parte la sesiunea din acestu anu; totu-odata întrebă, dēca societatea va putè sè tiparēca în Analele sale unu respunsu la critic'a publicata totu acolo la 1876 asupra operei sale concursuale de „Sintactic'a limbei române?“ Societatea decide în unanimitate, că ea — dupa regulamentele si statutele sale — numai de acele disertatiuni si lucrări pôte sè publice in Analele sale, cari mai ântâiu se citescu în sinulu seu si prin unu votu espressu capeta aprobatiunea de a se tipari. Dlu I. Cotovu face cunoscutu, că n'a pututu termină traducerea din Titu Liviu. Apoi membrii se împartu în sectiuni.

În sîdintia dela 18/30 augustu, se împartesi, că dlu Frollo oferi bibliotecii 3 esemplare din opuscululu seu: „Utilitatea studiilor neolatine în Români'a“, — dlu N. Teclu, membru corespondentu, tramite unu operatu: „Notiuni despre basa, acidu si sare“, se tramite la sectiunea de sciintie naturale; — dlu N. Densusianu anuncia prin o scrissore, că a scrisu istoria revolutiunii lui Horia, cere ajutoru spre a o putè tipari, — se îndrepta la sectiunea istorica; o disertatiune a dlui dr. Vasiciu, intitulata „Darvinismulu“ se tramite la sectiunea sciintielor naturale; dlu Hintiescu anuncia, că a terminatu dōue operate, „Faun'a de Biltz“, traducere, si „Enumeratiunea plantelor“ dupa dr. Fetu, sosindu manuscriptele, se vor tramite la sectiunea respectiva.

În sîdintia dela 19/31 aug. s'a comunicatu, că dlu N. Barbu a terminatu traducerea din Titu Liviu, cu care a fost însarcinatu; dlu membru Gr. Stefanescu, scrie, că aflându-se la Paris si luându parte

acolo la congressulu internaționalu de geologia, nu pôte vini la Bucuresci.

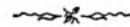
La 21 augustu (2 sept.) s'a comunicatu, că dlu dr. Fetu nu pôte vini la sesiune; dr. Grigorie Silasî primesce cu multiamita alegerea sa de membru onorariu; se primescu pentru biblioteca mai multe carti daruite de dlu Fr. Damé; si în fine membrii trecu în comisiuni si sectiuni.

La 22 augustu (3 sept.) se decide, că raportulu despre resultatulu misiunii dlui Gr. Tocilescu în Russi'a sè se citēca în sîdintia de joi a Societatii, care va fi publica.

În sîdintia dela 23 augustu (4 sept.) s'au comunicatu unele daruri de dnii Urechia, Odobescu si Esarcu în folosulu bibliotecii. Apoi se întrunira comisiunile si sectiunile.

La 24 augustu (5 sept.) prin o adresa a dlui Sturdza se aduce la cunoscentia, că I. Dobozki, membru alu academieii unguresi a donatu Societatii mai multe medalii, cerēndu-se totu odata prin acea adresa a face unele schimburi de monete cu dlu Dobozki, — se tramite la sectiunea istorica; dlu Sturdza donēza Societatii mai multe anticitati; dlu Urechia daruiesce niste carti; dlu Gr. Melidon daruiesce dōue tablouri archeologice. În fine se cetesce raportulu despre misiunea dlui Tocilescu, si se decide că acel'a sè se tiparēca în „Monitorulu Oficialu“; dupa care se asculta disertatiunea „Economia rurala la Români“, de dlu P. S. Aurelianu, si se decide că disertatiunea acést'a sè se tiparēca în Anale.

În sîdintia dela 25 augustu (6 sept.) se cetesce o adresa a dlui G. Popescu, prin care rōga academi'a a-i cumperă cîteva esemplare din opulu seu „Cursu elementaru de istoria literaturii române“, si o lucrare noua bibliografica a sa, — acést'a se dă unei comisiuni compusa din dnii Sturdza, Urechia, Romanu; dlu St. Neagoe donēza mai multe esemplare din gramatic'a limbei române, compusa de dsa; în fine dlu I. Sbiera însciintēza, că nu pôte veni la sesiune.

Br. Stefan Joannovicu.

— La portretulu de pe pagin'a 436. —

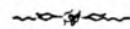
Continuâmu în nr. presinte sîrulu de portrete alu comandantilor trupelor de ocupatiune în Bosni'a.

Gener. br. Stefan Joannovicu, comandantulu divisiunii 18 de infanteria, s'a nascutu în comuna Pazaristi, în confiniulu militarulu la 5 jan. 1828. Descendintele unei familie militare, elu si-a începutu carier'a la 1842. Se dice, că înaintarea lui e eflusulu meritelor sale, si face parte din oficerii cei mai esperti ai armatei austriace.

La 1861, cu rangulu de vice-colonelu, deveni conducatorulu consulatulu austriacu din Bosnia. În calitatea acést'a petrecu trei ani si jumetate, facēndu si studii militare în Bosnia si Hertiegovina.

Luă parte si la sufocarea rescōlei din Dalmația, si la 1870 fu numitu guvernatorulu militarulu si civilulu în Cattaro.

La 1874 fu numitu baronu, si în anulu trecutulu comandantulu alu divisiunii 18. Că atare ia parte în resboiulu actualulu, si ajunse cu acesta pâna la Mostar, capital'a Hertiegovinei, pe care o si cuprinse.

P u n c i u.

Guvernulu russescu umple Români'a de medalie russesci.

— Óre ce inscripțiune este pe ele? — întrebă cineva.

— N'ar puté fi nimicu mai potrivit, decâtu cuvântulu „Basarabia“, — respunse altulu.

*

— Russi'a in Basarabia si totusi tramite Românilor decoratiuni! Apoi sè nu te miri?

— Nu te mirá d'ieu, cá Russi'a le tramite, ci te mira, cá Româniile le primescu!

*

Unu yankee întalnescé la espositiunea din Paris pe o compatriota a sa din America.

— Miss Marz, — i dice elu, — cum ai venituda la Paris?

— Aice îmi petrecu lun'a de miere.

— Si barbatulu dtale?

— A remasu în New-York.

Societati si institute.

Societatea pentru fondu de teatru românú va tîne adunarea sa generala de estu-anu la Alba-Iulia în 10 si 11 octomvre, dupa program'a publicata în nrulu 66 alu foi nòstre. Se spera, cá adunarea acésta va fi bine cercetata, cáci mijlócele de comunicatiune facu posibila acurgerea unui publicu câtu de numerosu. În un'a din seri se va tîne si unu balu.

Adunarea Alumneului din Timisióra — precum ni se scrie de acolo — anunziata ântâiu nu s'a tînutu, cáci n'a participatu nime. D'ieu rusine destula! O institutiune, care ar trebui sè deştepte interesulu ori carui românú, — o institutiune, din care multi tineri din multe parti s'au bucuratu au avutu ajutóre, astadi stá ca parasita, pentru indiferentismulu modernu. S'a anuntiatu dar a dou'a adunare, si ast'a se tînu la 2 septemvre, chiar când curgeau p'aice conferintiile învetiatoresci, si a fost posibila înfatísirea formala a unui publicu. Dupa deschiderea obicînuita, s'au reveditulu lucrările si socotelile, si s'a constatat, cá institutulu are 6930 fl. 33 cr., afara de sum'a 1890 fl. periclitata în mass'a concursuala a institutului cadútu „Gewerbe Bank.“ Apoi „Societatea corului vocalu“, încetându sè mai esiste, a cedatu averea sa Alumneului, acésta avere consta din niste pretensiuni de vr'o 500 fl. si unu pianu. S'a mai decisu, cá — pâna ce fondulu nu se va urcá la 10,000 fl. — sè nu se mai dea ajutóre. În fine s'a restauratu comitetulu în persoanele dlor: M. Dreghiciu presiedinte, P. Cermena v.-presiedinte, I. Radneantiu notaru, P. Rotaru casaru, G. Traila controloru, si alti 8 membrii.

Reuniunea învetiatorilor din protopopiatulu de Leta-mare în dieces'a Orâdii-mari a tînutu adunarea sa de tónna în opidulu Leta-mare, sub presiedinti'a Rds. D. protopopu si canonicu onoraru Nicolau Vulcanu, asistându mai multi preoti si toti învetiatorii din districtu, afara de cei din Pociu. Cu câta parere de reu vedemu, cá protopopiatele învecinate nu mai acurgu la acésta reuniune, spre a formá una mai mare: cu aceasi bucuria constatámu, cá ea, singura în tóta dieces'a oradana, îsi îndeplinesce cu zelul su-

blim'a misiune cá sentinela în estremulu punctu alu românismului. De si pugini la numeru, învetiatorii din acestu districtu nu se descuragéza, ci emuléza în diligintiá. Recunoscenti'a natúunii este recompens'a lor. Din lucrările acestei adunári amintimu, cá s'au tînutu patru disertatiuni, si anume dlu Teodoru Manu din Leta a cetitu unu dialogu despre misicarea pamântulu, dlu Georgiu Popu din Bogomiru despre mesurile metrice, dlu George Popu din Ciocaiu despre dato-riile copilului cátia mai-marii sei, dlu Petru Biba despre fractiuni. Viitóra adunare generala se va tîne în Pociu, în joia dupa Pasci.

Associatiunea transilvana. Despartiemântulu alu III va tîne adunarea sa generala în 22 sept. în Sacel. Directorulu despartiemântulu e dlu dr. Ilarion Puscaru, actuaru dr. N. Maier. Cu asta ocaziune dlu dr. Ioanu Moga va tîne prelegeri dietetice.

Associatiunea transilvana. Despartiemântulu X va tîne adunarea sa în anulu acesta la 22 sept. st. n. în comun'a Fenesiulu-sasescu, lângá Clusiu. Presiedintele despartiemântulu e dlu dr. Grigorie Silasi, actuariulu dlu B. S. Podóba.

Ce e nou ?

Dela curti. Maj. Sa regin'a într'una din dílele trecute a cercetatu într'unu spitalu din Viena pe ranitiile de acolo, cu care ocaziune a vorbitu cu mai multi din acestia. — Imperatulu Vilelmú a mersu din Gastein la Wilhelmsöhe. — Fíii sultanului, terminându-si studiile elementare, vor plecá în Engliter'a spre a-si completá învetiaturele. — Regele Italiei nu va merge la Paris sè viziteze espositiunea universalá.

Sciri personale. Archiducele Iosifu dílele viitóre va inspectá honvedínea la Muresiu-Osiorheiu. — Ministrulu Cogalniceanu s'a rentorsu din straine-tate la Bucuresci. — Ministrulu-presiedinte Ionu Bratianu se va rentorce din Marienbad la Bucuresci înainte de deschiderea corpurilor legiuitóre. — Betránulu patriotu italianu si filo-românú, dlu Veghezi Ruscalla, la 4 sept. a ajunsu de 80 ani.

Aniversarea luării Grivitiei de cátra trupele române, díu'a de 30 aug. (11 sept.) s'a serbatu în Români'a cu bucuria. S'au facutu — scrie „Românulu“ în tóte orasiile rugaciuni la catedrale pentru cei cadúti în acea eroica lupta si pomenindu-se numele lor, s'a invocatu binecuvântarea divina pentru familiile lor; apoi s'a cântatu unu Te-Deum pentru triumfulu armelor române prin luarea Grivitiei. Tóte autoritátile civile si militare au asistatu l'acésta solemnitare. La Bucuresci serbarea s'a facutu la mitropolia, fiindu fagia ministrii, înaltele corpuri ale statulu, autoritátile militare etc. La sfirsitulu serviciulu divinú, în lips'a Domnitorulu si a ministrulu de resboiu, ministrulu de interne a adressatu soldatilor câteva cuvinte, prin cari le-a aretatu ce au facutu si ce potu. Urári caldúrose si îndelungi pentru Domnulu si pentru tíera au acoperitu cuvintele dlui ministru.

Domnitoriulu României a adressatu ministru-lui de resboiu, spre a comunicá întregei armate, urmátorea telegrama: „Sinaia 30 aug. Dlui generalu Cernat, ministru de resboiu. Este adi unu anu de când armat'a nòstra, prin avântulu si viteji'a ei, acoperiá drapelulu românú cu gloria si punea adeverat'a temelía a maririi patriei. Salutu dar cu respectu memori'a tuturor acelora cari în acésta dí memorabila si-au

versatu sângele cu atâtă devotamentu pentru țiera, si adresezu caldurese rugaciuni celui a totu puternicu pentru repausulu sufletelor lor. Tiér'a întréga li e datóre recunoscintia, căci cu viét'i'a lor, ei au asiguratu victori'a si au sigilatu independint'i'a ei. Nu me îndoiescu, că armat'a va fi gata în ori ce ocaziune sè urmeze esemplulu lor, si ve rogu deci sè fiti pe lângă dèns'a, în acésta dî asiá de scumpa animei mele, interpretulu celor mai vfi simtieminte de iubire si s'o incredintiatu de Domnès'ca Mea Solicitudine! Carol."

Generalulu Cernatu a respunsu la telegram'a Domnitorului, prin urmatórele : „M. S. Domnitorului Carol I, Sinaia. Bucuresci 30 aug. Am adusu la cunoscint'i'a armatei, prin ordinu de dî, înaltulu ordinu primitu dela Mari'a Vóstre. Armat'a nu va uitá nici odata stralucitele succese câstigate sub brav'a conducere a Mariei Tale. Solicitudinea si iubirea, ce Mari'a Ta a aretatú în totu-de-una armatei, au însuffetítu pe acei bravi, cari udara cu sângele lor vâile Plevnei, pentru cá sè póta fâlfái d'asupra lor stindardulu independintiei statului românú. Barbat'i'a cu care ei se luptara, abnegatiunea cu care ei murira, vor remâné nesterse din inim'a camaradilor lor. Acestu esemplu va servi de norma armatei în tóte ocaziunile, corespondîndu astfel așteptârilor Mariei Tale si devisei ei de a muri pentru patria si domnitoru. Sè traiesci Mari'a Ta! Sè traiésca M. S. Dóm'n'a! Ministru de resboiu, *generalu Cernatu*."

Femeile din Sibiu, fâra deosebire de naționalitate si religiune, facu unu apelu cătra publicu, sè daruésca ori ce obiecte si bani pentru ajutorarea ranitilor si usiorarea familielor rezervistilor.

Venitulu curatu alu balului din Timisióra, datu la 2 sept., se urea la 50 fl. 38 cr., dar sânt inca unele încassâri sigure, cari se aștepta. Dintre damele române amintíte în rândulu trecutú, mai participara dómnele : Belu, Gerdanu Zlatco, Lungu, Paraschiviciu, Ignia, Zlatco si domnișórele : Aureliu Colau (Craiova), Sofia Cernetiú din Mosnitia, Victoria Popovicu din Chisioda si Elena Zlatco.

Noutâti scurte din Români'a. Regimentulu alu 4-le de artileria, destinatu a remâné în garnisóna la Iasi, a întratu în acelu orasiú; elu a fost întimpinatu de unu publicu fôrte numerosu si entusiasmatu a urá buna-venire bravilor luptatori dela Plevna. — Vestitulu hotiú Pantazescu, care a furatu „Closc'a cu puii“, erá sè fuga din închissórea unde sîedea închisu, dar a fost prevenitu. — Processulu locuitorilor acusatú în conflictulu cu evreii dela Darabani s'a pertratatu de nou la 2/14 sept. în Dorohoiu. — În orasiulu Roman a primitu cu mare entusiasmú regimentulu alu XIV de dorobanti, care a luptatu cu vitejiá peste Dunare. — La Bucuresci a muritu unu omú în etatea de 100 ani. — La Bacâu au sositú érași doi capitani din statulu major rússu, cari au purcesu sè inspecteze impregiurimea orasiului, apoi au plecatu spre munti.

Sciri merunte. Unu tineru din Gyoma mergéndu acasa dela fidantiat'a sa, a cadíutu cu jumetate de corpu în puntea de feru a calei ferate, si vinindu tocmai atunce trenulu, l'a taiatu în dóne. — Mihaiu Heine, ruda alu renumitului poetu, fiindu sonambulistu, a cadíutu din etagiulu alu doile alu unei case

din Paris, si a muritu. — Pentru ajutorarea daunatilor din Mișcoltiú pâna la inceputulu septemânei trecute s'au adunatu 32,879 fl. — Principele Milan a numitu commissari pentru regularea fruntarielor între Serbi'a si Turcia, pe generalii Protici, Lesjanin si col. Horvatovicu. — Serbi'a a acordatu br. Hirsch construirea drumului de feru dela Belgrad la Alexinatz. — Emilio Castelar scrie, că e d'o neaperata trebuintia d'a se opune aliantiei natiunilor ruso-slave unirea rasei greco-latine. — Venitulu curatu alu balului din Arad, datu în febr., în folosulu alumneului, este 272 fl. 32 cr.

Flamur'a lui Hymen.

Dlu Augustinu Grutia teologu absolutu de dieces'a Orâdii si-a incredintiatu de soçiá pe domnișór'a Ana Szabó, fiéc'a dlui parocu Samuilu Szabó din Cordeu.

Suvenirea mortilor.

Elisabeta Rác de Caransebesiu n. Popi, soçi'a dlui Iacobu Rác comerciantu în Lipova, a repausatu la 4 sept., în etate de 38 ani.

Logogriфу.

— De Ioana Veresiú n. Joodi. —

Patru litere compunu
Unu orasiu frumosu românú;
Iér din apoi de citești,
Ese unu profetu betrânu.

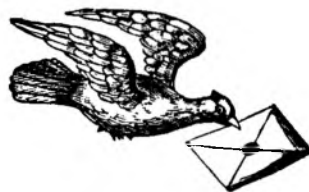
Deslegarea ghiciturei de siacu din nr. 62 :

„Sè jurâmu cu totii, fratii mei d'unu sânge,
Câ cu barbatia pe turci i vom frânge.“

(Iosifu Vulcanu.)

Bine au ghicit'o dómnele si domnișórele : Maria Popu, Iosefina Avramescu, Eufrosina Popescu, Sofia Cerniciú, Zoe Dimbu, Ana Margineanu, Aurelia Mitrofanu, Georgina Popescu, Ioana Popovicu, Lucreția Popu, Amalia Popescu, Nina Margineanu.

Post'a Redactiunii.

Unu buchetu de suvenire. Nu se póte publicá. Lasa poesia pentru altii, cari au inclinatiune pentru ea!

Adu-ti aminte. Ne pare reu, că nu-ti putemu împlini cererea. Dar pentru acésta nu te descuragiá!

Ismail. Fói'a vi s'a tramisu dela nr. 49. Reclamatú, de cumva s'a perditu cutare numeru!

Versietin. Am primitu. Fói'a se tramite. Novel'a nu o putemu întrebuintá.